

DIN FJORD MIN FJORD

Afsluttende projektrapport
(j.nr. 2011-7.42.03-0040)

Limfjordsmuseernes Samvirke

**Afsluttende projektrapport
(j.nr. 2011-7.42.03-0040)**

**DIN FJORD—MIN FJORD
SEJLENDE SÆRUDSTILLING**

Udarbejdet af:
Limfjordsmuseernes Samvirke

INDHOLDSFORTEGNELSE

Indledning	4
Fartøjet	5
Formidlingskoncepter	6
Indsamling og brugerundersøgelse	8
Uddrag af brugerundersøgelsesrapporten	10
Sejlplan	11
De deltagende museers egen evaluering	12
Regnskab	13

Denne afrapportering vedrører Din Fjord/Min Fjord - et unikt samarbejdsprojekt mellem seks kulturhistoriske museer, hvor en bevaringsværdig færge har sejlet rundt i alle museernes ansvarsområder med fokus på innovativ formidling og ikke mindst dialog med både gæster og brugere af fjorden. Projektets kerne har været en dynamisk formidlingsplatform, hvor den sejlede udstilling i en lang række Limfjordshavne har udforsket, formidlet og indsamlet viden om fjordadfærd og – kultur blandt Limfjordens brugere.

Projektet, der er støttet af Kulturstyrelsen, er den første fælles udstilling begået af Limfjordsmuseernes Samvirke. Samvirket har arbejdet på etableringen af den sejlede udstilling *Din fjord - Min fjord* i godt to år, og i sommeren 2013 kulminerede det så med formidlingsnedslag i havne over hele Limfjorden. Udstillingen formidlede og videreudviklede resultaterne fra Limfjordsmuseernes Samvirkes undersøgelse i 2011, der fokuserede på rekreative aktiviteter i Limfjorden, og var således også et eksempel på, hvorledes forskning tilgår offentligheden som formidling på en ny og anderledes måde.

Et af udstillingens klare mål, var at bryde med det traditionelle museale rum og invitere såvel undersøgelsens aktører samt udstillingens brugere til at interagere og kommentere på udstillingen. Udstillingen havde således et klart fokus på at involvere og invitere gæsterne om bord i et rum, hvor de ikke blot var passive modtagere, men også deltagere i udstillingsoplevelsen, og hvor udstillingen kunne tilføje en ny dimension til det ellers traditionsbundne museumsbesøg.

Særudstillingen præsenterede historier om kultur og adfærd hos fjordens aktører og indsamlede brugernes egne fortællinger om fritidsliv på fjorden. Udover det interaktive element indeholdt projektet nytænkning i forhold til udstillingens mobilitet. Hidtil har museer og udstillinger været noget, man tager ud og ser; i dette projekt kom udstillingen ud til borgerne, hvor de var. Den sejlede særudstilling repræsenterede således på flere områder et opgør med den traditionelle opfattelse af museer, hvordan museer agerer og hvad et museum kan. Rapportens kortfattede konklusioner er samlet i det digitale indberetningsskema.

Så snart man har kastet fortøjningen, så er man sin egen herre. Vi kunne i princippet sejle jorden rundt; vi har jo mad og vand med.

Knud Kristian, lystsejler

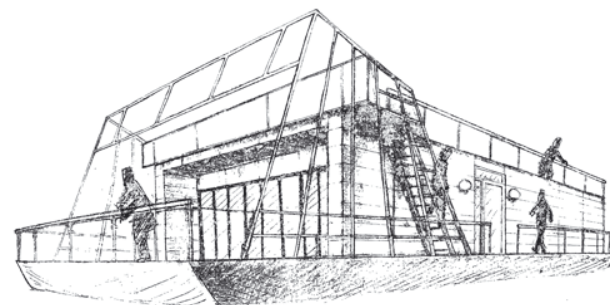
En af projektets helt store udfordringer viste sig at være lokaliseringen af den rette sejlede platform.

Indledningsvist havde man tilsagn fra Skive og Morsø kommuner om udlån af deres fælles (kultur-) husbåd, *Svanen*. Men dette skulle imidlertid vise sig at blive en helt uholdbar løsning. For det første kunne man alligevel ikke låne den i sommerperioden, hvilket var uholdbart for projektet, idet brugerne jo var at finde i havnemiljøerne i sommerperioden. Dertil kom, at bugseringen alene (*Svanen* kan ikke selv sejle) ville koste 150.000 kr.

Dernæst arbejdede man hen i mod at finde en løsning i samarbejde med Marstal Søfartsmuseum. Museet er således i besiddelse af coasteren *Samka* - en af de såkaldte carolinere, der blev bygget i efterkrigsårene ved de danske værfter med Marshallhjælpen som fødselshjælper. *Samka* var ved første øjekast et ideelt fartøj. Dels havde det en fortid på Limfjorden, dels var det både historisk og spektakulært, og dels var det forberedt til udstillinger. Desværre var lejen af skibet fuldstændigt urealistisk i forhold til projektets budget, og skibet havde desuden så stor en størrelse, at det umuliggjorde formidlingsnedslag i en række centrale havne.

Til alt held fik man kontakt til det et nystartet færgelaug på Venø, der havde overtaget bevaringen og driften af Danmarks ældste bilfærge *Venøsund*. Det pågældende fartøj er bygget i Limfjorden på Laursens Skibsværft i 1931 til ruten Branden-Fur, under navnet *Fuursund*. Den blev i 1956 solgt til Venø Færgefart, hvor den var hovedfærgen, indtil den i 1976 blev suppleret af den noget større *Venøsund II*.

For projektets gennemførelse viste denne løsning sig at være ideel. Færgen var rummelig, men samtidig ikke så stor, at den ikke kunne gå ind i alle de relevante havne. Dertil kom at prisen var rimelig. Men vigtigst var, at selve den mobile platform i sig selv fremstod som en spændende museumsgenstand, som oveni købet var bemannet af engagerede ildsjæle, der supplerede udstillingen med fængende fortællinger om det gamle Limfjordsfartøj.

Plan A: *Svanen*. Skulle bugseres, var dyr og kunne ikke lånes i sommerperioden.

Plan B: *Samka*. For stor til en række havne og for dyr.

Plan C: *Venøsund*. Rimelig pris, perfekt størrelse, og med historie og regulært tilhørsforhold til Limfjorden.

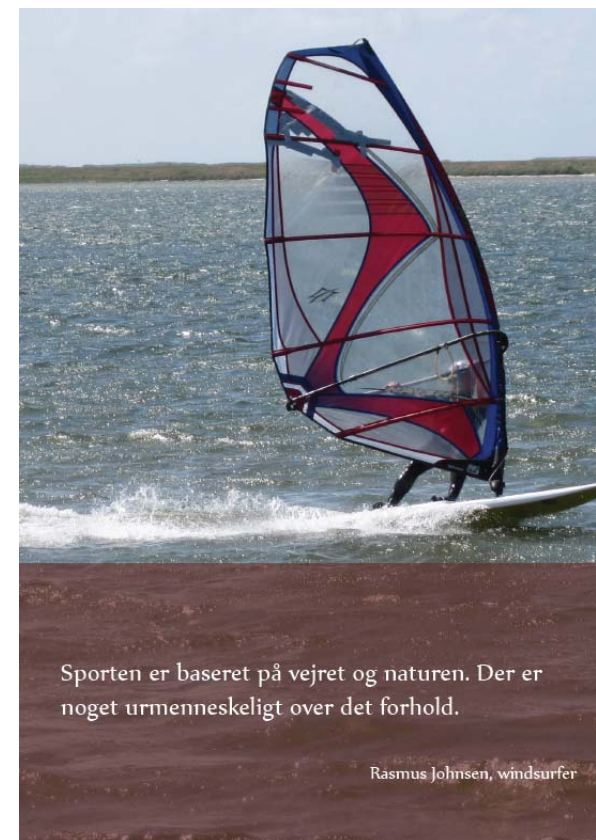
De ændrede forudsætninger i forhold til fartøjet medførte en række udfordringer, der gjorde at man var tvunget til omtænke nogle af de oprindelige visioner. Samvirkes ønsker om windsurfer- og kajaksimulatorer, tekniske løsninger med simultanoptagelser af fjordrummet i 3 dimensioner og interaktivt limfjordskort m.v. viste sig ganske enkelt umulige at gennemføre, idet færgen var blottet for rum, hvor dette kunne udspille sig.

De udendørs forhold på Venøsund besværliggjorde for en stor del elektronik, men diskvalificerede også fritstående skærme og projektioner, som ikke ville kunne ses i dagslys eller solskin. Alternativt arbejdede man i en periode med en løsningsmodel, hvor en container blev placeret på færgen, så man derved kunne lave en hel indendørs udstilling. Man nåede dog hurtigt frem til, at det ville være upassende, når man nu en gang var så heldig at have erhvervet en kulturhistorisk færge, så ville placeringen af en stor container midt på dækket udgøre et voldsomt fremmedelement.

En anden udfordring omhandlede det faktum, at de udendørs forhold ikke var optimale for genstande. Heldigvis var de pågældende genstande i reglen ikke museumsgenstande og tillige genstande der var centreret omkring emnet fritidsliv på fjorden. Med andre ord, de pågældende genstande var både designet til og modtandsdygtige overfor fugt og vand.

Derimod nægtede man at gå på kompromis med planen om at formidle i filmklip, hvor aktørerne selv kom til orde - uden at gennemgå et markant "musealt filter." Løsningen blev en Udstillingskerne bestående af olietønder, inspireret af kunstneren Katja Bjørns udstilling *Canned Mermaid*. Stabled ovenpå hinanden kom de op i hovedhøjde, hvorved man gennem åbninger i siden af tønden kunne se ind til skærmen, hvor filmene kørte. Små højtalere på begge sider af hullet ind til skærmen sikrede lydbillederne. Andre olietønder stabledes ikke, men fungerede som kig ned i vandet. Man kunne se en dykker kigge op, eller en fisk bide på en krog, eller blot havbunden. Dermed kunne man få nogle af de oplagte fritidsbeskæftigelser på fjorden med i udstillingen. De enkelte tønder skabte en spændende effekt, der også medvirkede til at motivere til at gå på opdagelse i tønderne. Omkring tønderne blev der anbragt relevante genstande, som viste udstyret til de enkelte fritidsbeskæftigelser og/eller skabte stemning.

I det hele taget fik udstillingen en fritids-, afslapnings- og udendørs stemning over sig. På kajen blev der opstillet en lounge, hvorfra museumsinspektørerne kunne interviewe, indsamle og formidle.

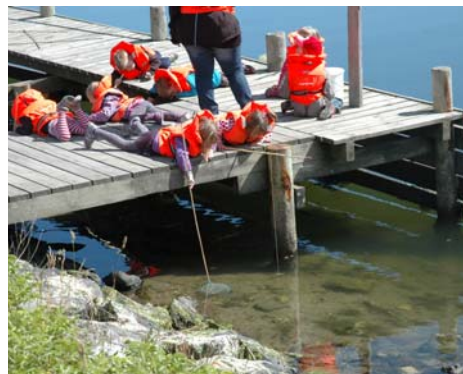
Selve udstillingskonceptet inddrog også den nationale brugerundersøgelse, der viser, at museerne har en stor udfordring i forhold til at gøre den museale oplevelse mere brugerinddragende. Kodeordet for udstillingsproduktet var derfor også oplevelse og brugerinddragelse.

Under etableringen af det endelige udstillingskoncept stod det imidlertid klart, at uagtet at selve udstillingen rummede mange kvaliteter—så manglede den appeal til børn og børnefamilier.

Denne udfordring løste man blandt andet gennem at styrke fokus på at skabe nogle gode limfjordsoplevelser for børnene. Hver dag kunne man således møde personale fra Limfjordsmuseet, der medbragte levende dyr fra museets akvarier og gode historier fra Limfjorden.

Dertil kom, at man kobede muslingekogeskoler til projektet, hvor børn og barnlige sjæle—bogstaveligt talt—fik mulighed for at smage på Limfjorden. Denne mulighed blev realiseret gennem et samarbejde med erhvervslivet, idet muslingefabrikken Vildsund Blue sponsorerede friske blåmuslinger til hele sommeren, som gæsterne selv tilberedte ved muslingekogeskolerne.

Denne tilgang - at sikre tilstedeværelsen af oplevelser for børn - medførte, at de voksne fik tid til at fordybe sig i både udstillingen og dialogen med museumsinspektørerne, mens ungerne var fuldt optaget af hummer, krabber, ål og muslinger.

Et af projektets klare mål var, at museerne ville blive klogere på brugen af fjorden, og ikke kun gøre de besøgende klogere på Limfjorden. Det sejlene museum rummede således ikke kun en særudstilling. Med om bord var der som nævnt også museumsinspektører fra de deltagende museer, der havde som opgave at indsamle viden og genstande. Et af projektets helt store styrker var en enestående chance for at møde både gæsterne og brugerne af fjorden.

Museerne håbede på, at folk havde lyst til at møde op med genstande, fotografier og beretninger om deres brug af Limfjorden. Selvom museerne i sin markedsføring havde tydeliggjort, at det ikke kun var gamle ting, der var værd at bevare for eftertiden - nutiden bliver som bekendt også historie en gang - så var indsamlingen af genstande sporadisk. Til gengæld var indsamlingen af kvalitative interviews og fotografier tilfredsstillende.

Jf. projektbeskrivelsen lagde Limfjordsmuseernes samvirke massive ressourcer i at benytte projektet til at gennemføre en brugerundersøgelse. Resultaterne af brugerundersøgelsen foreligger nu i en 54 sider rapport, der gennem dialog med de besøgende har medført, at museerne er blevet væsentligt klogere på en lang række relevante spørgsmål.

Brugerundersøgelsen havde grundlæggende til formål at besvare spørgsmål, som behandlede tre overordnede emner;

- 1) *Fritidsbrug af Limfjorden 2013.*
- 2) *Udstillingen selv.*
- 3) *Opfattelsen af lokale museer 2013.*

1) Fritidsbrug af Limfjorden anno 2013:

Hvad bruger de besøgende Limfjorden til i deres fritid anno 2013?

Denne del af undersøgelsen skulle ses som et supplement til det større forskningsprojekt om fritidslivet på Limfjorden anno 2013, som selve udstillingen byggede på.

2) Udstillingen selv:

Man kan sige, at normalt må borgerne opsøge museerne. *Din Fjord – Min Fjord* kan ses som et forsøg på at vende dette, så museerne i stedet kommer ud til borgerne. I den forbindelse var der særligt to spørgsmål, man søgte besvaret;

- Kom museerne med dette initiativ i kontakt med borgere, som sjældent eller aldrig er i kontakt med museerne? Med andre ord, ville udstillingen få besøg af førstegangsgæster eller sjældne gæster af museerne?

- Havde udstillingen en positiv eller negativ effekt på sandsynligheden for at de besøgende vil besøge museerne og andre udstillinger i fremtiden? Med andre ord, betød et besøg på *Din Fjord – Min Fjord*, at de besøgende fik lyst til yderligere museumsbesøg eller blev de mættet af museumsbesøg?

3) Opfattelsen af lokale museer 2013:

Hvordan opfattede de besøgende deres lokale museum 2013 qua formidlingsinstitution?

Det er altid relevant for formidlingsinstitutioner at vide, hvordan deres målgruppe opfatter dem. Brugerundersøgelsen var en anledning til at se lidt på dette. Specifikt ville man undersøge, om de besøgende opfatter museerne som steder det er spændende at komme eller ej, og om de mener, at museerne formår at forny sig i tilstrækkelig grad eller ej. Og endeligt, om de besøgende mener, at museerne leverer tilstrækkeligt med oplevelser og tilbud til børn og unge.

"50,7% oplyser, at de har fået større eller meget større lyst til at besøge et museum i fremtiden efter de besøgte Din Fjord – Min Fjord. 48,4% oplyser, at deres lyst er uændret. Og endeligt oplyser 0,8% at de har fået mindre eller meget mindre lyst til at besøge et museum i fremtiden. "

"De besøgende på Din Fjord – Min Fjord er mere museumsinteresserede end den danske befolkning som sådan. Spørgsmålet er så, om vi med Din Fjord – Min Fjord er nået ud til borgere, som aldrig eller sjældent er i kontakt med museerne. Og ja, det må vi konkludere, at vi er. 15% af de besøgende på Din Fjord – Min Fjord har ikke været gæst på et museum indenfor de sidste 12 måneder. 2% af de besøgende oplyser, at de aldrig har været gæst på et museum. Og 3% oplyser, at det er mere end 2 år siden de sidst var gæst på et museum. Og endeligt oplyser 4% at det er mellem 1 og 2 år siden de sidst var gæst på et museum. "

"Hele 87,3% af de besøgende mener, at deres lokale museum er et spændende sted at komme. Kun 1,8% er uenig i påstanden om, at deres lokale museum er et spændende sted at komme. Hverken køn eller alder synes at forklare opfattelse her. "

"Hele 75,8% mener at deres lokale museum formår at forny sig og følge med tiden. Kun 6,5% er uenig i dette. Alder synes ikke at forklare noget her, hvorimod kvinder erklærer sig mere enige end mænd. "

"Hele 61,9% er enige eller meget enige i påstanden om, at deres lokale museum leverer tilstrækkeligt med tilbud og oplevelser til børn. 9,6% er derimod uenige eller meget uenige. "

"46,1% erklærer sig enige i, at deres lokale museum leverer tilstrækkeligt med tilbud og oplevelser til unge. Derimod er 16% uenige eller meget uenige i dette.2

"Din Fjord – Min Fjord og markedsføringen af den var "kønsneutral"; der blev skabt lige stor interesse for den blandt kvinder og mænd. "

"Konklusionen på analysen af sammenhæng mellem alder og fritidsaktiviteter på fjorden er dermed, at alderen ikke afgør, hvilke aktiviteter man dyrker. Det er muligt, at en del af forklaringen på dette er, at vores kategorier er for grovmaskede. Lavede man en mere detaljeret undersøgelse af hvem der f.eks. vinterbader, er det muligt, at man ville opdage, at alderen har en betydning for om man dyrker denne aktivitet eller ej. "

"Skal vi konkludere noget om sammenhængen mellem køn og aktiviteter, bliver det dermed, at mænd synes at være mere tiltrukket end kvinder af aktiviteter på vandet; kvinder synes at være mere tiltrukket end mænd af aktiviteter på land og aktiviteter centreret om socialt samvær. "

"Hele 93% af de besøgende på Din Fjord – Min Fjord bruger i et eller andet omfang fjorden i deres fritidsaktiviteter; aktiviteter på land er de mest udbredte efterfulgt af henholdsvis aktiviteter på vandet, i vandet, specifikt sociale aktiviteter og endeligt ferieafholdelse ved Limfjorden. "

"Vi kan slå fast, at Din Fjord – Min Fjord formåede at tiltrække kvinder og mænd i lige høj grad."

"Mht. aldersfordelingen af de besøgende på udstillingen, kan det slås fast, at selvom aldersgruppen 51+ er overrepræsenteret lykkedes at tiltrække en betydelig andel af folk under 18 år og folk mellem 18-50 år med henholdsvis 20-25 % og 30-35 %."

"Ser vi på spørgsmålet om folks opfattelse af hvorvidt deres lokale museum tilbyder nok til unge får vi et lidt mere usikkert billede. 46,1% erklærer sig enige i dette. Derimod er 16% uenige eller meget uenige i dette. Hele 38% ved ikke hvordan de skal forholde sig til dette. "

"Med andre ord, det kan slås fast, at Din Fjord – Min Fjord formåede at skabe interesse på tværs af et stort aldersspænd. "

Sejlrute for den sejlede udstilling

Efter den sejllende udstillings afslutning, og analyserne af brugerundersøgelsen har de deltagende museer foretaget en grundig evaluering af projektet. Af denne fremgår det, at man overvejende er meget positive overfor projektets gennemførelse og karakter.

De deltagende museer fremhæver bl.a. følgende på deres evalueringsseminar:

- *"Godt koncept, og en populær løsning med tønderne - i særdeleshed seværdige og godt producerede film."*
- *"Projektet var vellykket, men museernes egen indsats og medfinansiering blev for stor."*
- *"Det var en kæmpe udfordring, at det oprindelige fartøj pludselig ikke kunne anvendes—i særdeleshed fordi udstillingen pludselig blev en friluftsudstilling - en udfordring vi dog løste rigtigt godt."*
- *"Godt informationsniveau og god pressedækning" [nyheden om den sejllende særudstilling medførte bl.a. en række avisartikler, TV-indslag og ikke mindst et længere indslag i 12-radioavisen på DR.]"*
- *"Man skal arbejde videre med disse sejllende udstillinger."*
- *"Besøgstillene i de enkelte havne var ofte afhængige af skibets placering i den enkelte havn."*
- *"En god måde at komme i kontakt med mennesker, der ikke er vant til at komme på museum."*
- *"Knap 5000 besøgende må vel siges at være lige i underkanten."*
- *"Der er lavet en række kvalitative interviews."*
- *"Vi har nu værktøj og elementer til at styrke de enkelte museers permanente udstillinger."*
- *"Særdeles velegnet fartøj, der rummede en historie i sig selv."*
- *"Meget velfungerende aktiviteter til børn og børnefamilier."*
- *"Det blev rigtigt godt. Men hvis ikke vi have lavet oplevelser og aktiviteter for børn ville udstillingen nok have manglet noget."*
- *"Projektet formåede ikke at indsamle genstande i forventet grad."*
- *"Formen var spændende, men indholdet var mere komplekst."*

Udgifter:

Leje af Venøsund	80.000
Materialer	35.596
Transport	5.291

Lønudgifter:

Museum Salling	16.313
Morslands Historiske Museum	15.400
Struer Museum	166.346
Limfjordsmuseet	168.239
Museet for Thy og Vester Hanherred	108.156
<u>Lemvig Museum</u>	<u>59.984</u>

I alt 655.325

Finansiering:

Kulturstyrelsen	300.000
<u>Egenfinansiering Limfjordsmuseernes Samvirke:</u>	<u>355.325</u>

I alt 655.325

Sejloplevelsen er større med en sjægt. Det går ikke nær så stærkt, men du sidder lige ned på vandspejlet, ligesom når du surfer.

Karl Müller, sjægtesejler

Din Fjord - Min Fjord

